

Norges Bank brøt ikke loven

Innlegg av leder for Norges Banks hovedstyre, Øystein Olsen, i Dagens Næringsliv 13. august 2020.

Norges Bank brøt verken sentralbankloven, forvaltningsloven eller bankens etiske prinsipper da Nicolai Tangen ble ansatt som oljefondssjef.

DNs Eva Grinde gir i en kommentar 10. august inntrykk av at Norges Bank har brutt flere sentrale lover og retningslinjer, herunder sentralbankloven da finansministeren ble orientert om at Nicolai Tangen var hovedstyrets foretrukne kandidat som ny oljefondssjef. Det er ikke riktig.

I henhold til sentralbanklovens forarbeider skal sentralbanksjefen i forbindelse med ansettelsen av ny daglig leder av Norges Bank Investment Management (NBIM) orientere Finansdepartementet om de aktuelle kandidatene. I samtalen med finansministeren 23. mars orienterte jeg om viktige forhold ved Tangens ansettelse, blant annet om formuesposisjon, bosted og skatt. Finansministeren var tydelig på at det er Norges Banks ansvar å ansette lederen av NBIM.

Det ble også avholdt et møte med embetsverket i Finansdepartementet 28. februar der disse forholdene ble berørt.

Det er Finansdepartementet som forvalter sentralbankloven. Departementet mener i likhet med Norges Bank at sentralbanklovens §1-6 om orientering om saker av viktighet, som Grinde tar opp i sin kommentar, ikke er relevant i dette tilfellet. Dette fremgår av departementets svar på skriftlig spørsmål fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad (Frp) 12. august. «Departementets vurdering er dermed at Norges Bank i sakens anledning ikke har brutt sentralbankloven», heter det i svaret til Bjørnstad.

Av forarbeidene til loven går det også fram at Finansdepartementet skal få anledning til å komme med innspill til kvalifikasjonskravene i stillingsutlysningen når ny oljefondssjef skal ansettes. Norges Bank forela, slik forarbeidene angir, kravspesifikasjonen for Finansdepartementet før stillingsutlysningen. Banken ivaretok innspillene fra departementet før den endelige utlysningen ble publisert.

Norges Bank har heller ikke brutt utredningsplikten i forvaltningsloven. Forvaltningsloven § 17 stiller krav om at forvaltningsorganet skal påse at en sak er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes. Det er ikke et generelt krav til separat eller ekstern utredning av habilitet etter forvaltningsloven. Banken *har* vurdert risikoen for habilitet på flere stadier i ansettelsesprosessen, også før ansettelsen ble offentlig kjent. Hovedstyret vurderte tidlig at Tangen måtte tre ut av alle verv og posisjoner i AKO-gruppen og omorganisere sine økonomiske interesser for å ivareta hensynet til generell habilitet, og for å demme opp for enkeltvise interessekonflikter og spesielle habilitetssituasjoner.

Hovedstyret i Norges Bank har behandlet interne kontrolltiltak og prosedyrer for håndtering av eventuelle habilitetssituasjoner. Blant annet er det besluttet at visesentralbanksjefen skal treffe avgjørelser på vegne av hovedstyret hvis lederen i NBIM skulle være inhabil i en enkeltsak.

Til sist: Ansettelsen av Tangen bryter ikke med de etiske prinsippene som gjelder for alle ansatte i Norges Bank. Med det avtaleverket vi nå har fått på plass, er *risikoen* for at Tangens samlede eierinteresser og investeringer skal komme i konflikt med de oppgavene han skal utføre som leder av NBIM for alle praktiske formål eliminert. Skulle det oppstå enkeltsituasjoner der det kan reises spørsmål om habilitet, har Norges Bank rutiner og kontrollmekanismer for å håndtere det.

Avtaleverket som er utformet i forbindelse med ansettelsen innebærer betydelige tilpasninger i organiseringen av Tangens eierskap og økonomi. Det er nettopp disse avtalene som gjør at Tangens passive eierskap i AKO ikke er betenkelig. Ansettelsen skjer derfor innenfor de rammer og retningslinjer som gjelder for alle ansatte i Norges Bank.

På vegne av hovedstyret i Norges Bank har jeg i dag sendt brev til Stortingets finanskomiteé for å klargjøre sentrale forhold som berører relevante lover, regler og retningslinjer, samt dokumentene som representantskapet har fått tilgang til. [Brevet](#) er gjort tilgjengelig på Norges Banks nettsider.